

Moša OSKUPNOST

glasilo szdl ljubljana moste-polje

22. OKTOBRA 1980

XXI. LETNIK

20. ŠTEVILKA

BREZPLAČNO

● REDNA SEJA OK ZKS

Sklepi zavezujejo organizacije in posameznike

Občinska konferenca ZK Ljubljana Moste-Polje je na svoji 23. seji, na katero so bili vabljeni vsi člani družbenopolitičnega zbora občinske skupščine in drugi gostje, obravnavala gospodarsko-politične razmere v občini in sprejela ustrezne ugotovitve, stališča in sklepe. Razpravo so uvajali trije prispevki.

GOSPODARSKA GIBANJA IN STABILIZACIJA

Slavka Kržan je ocenila gospodarska gibanja v občini, ki so ozko vezana na izvajanje stabilizacijske politike, opredeljene v resoluciji 1980. Posebno pozornost je posvetila zunanjetrgovinski menjavi in podčrtala, da smo sicer izrazili »negativci«, velja pa pozitivna ugotovitev, da smo izvoz močno povečali. Uvoz se je sicer povečal znatno pod planiranim, vendar kot rezultat uvoznih omejitev, kar je povzročilo resne probleme v oskrbi z reprodukcijskim materialom v industrijskih ozidih, ki so vezani na uvoz surovin. Posledice so bile jasne: zastoji v proizvodnji in manjši fizični obseg poslovanja v nekaterih ozidih.

Pozitivne rezultate dosegamo pri zaposlovanju, saj beležimo najnižjo rast v Ljubljani: 1,9 %. Nizka stopnja rasti dohodka je v delitvi dohodka pogojevala odstopanja od usmeritve resolucije in družbenega dogovora o razporejanju dohodka in osebnega dohodka. Kljub temu, da so sredstva za OD porasla manj kot dohodek, je v občini za 4 % prekoračeno možno povečanje OD. Eden ključnih problemov gospodarstva v občini pa je njegova akumulacijska in reprodukcijska sposobnost.

Nadaljevanje na 4. strani

Nekdanji taboriščniki s Pepco Kardelj in Milanom Apihom pred fotokopijo pesmi Bilečanka v prenovljenem muzeju v Bileci (Telefoto: Tanjug).

● ŠESTA SVEČANOST REVOLUCIONARNE PESMI BOJA IN ZMAGE, BRATSTVA IN ENOTNOSTI

Bilečanka — simbol

Tudi letos se je delegacija naše občine udeležila praznovanja 2. oktobra — občinskega praznika pobratene Bileče. Objavljamo zapis enega udeležencev.

Tradicionalne, šeste svečanosti revolucionarne pesmi in okrogle mize, posvečene temi Tito in revolucija v glasbenem ustvarjanju, letos niso bile po naključju v Bileci. Pred štiridesetimi leti je namreč tu v zloglasnem koncentracijskem taborišču nastala slovita Bilečanka, simbol boja, zmage, bratstva in enotnosti.

»Pogosto so me spraševali kako sem napisal to pesem. Po goji, v katerih smo živeli, so to narekovali — sredi pušk in bajonetov, sredi mrkih straž....« Teh besed si avtorju Bilečanke Milanu Apihu ni bilo treba izmišljati, saj so bile resničnost. »Besede

so se stopile z ritmom utrujenih korakov po trdem hercegovskem kamenju in se spontano prelile v melodijo,« nam je povedal Milan Apih, kise je skupaj z nekaterimi preživeli interniranci udeležil svečanosti.

Nadaljevanje na 4. strani.

● PETA DRŽAVNA KONFERENCA KPJ OD 19. DO 23. OKTOBRA 1940 V DUBRAVI

Pred štiridesetimi leti

Komunisti se uče in bojujejo, bojujejo in uče — in le v boju je klene!

Priprave na peto državno konferenco, za katero je Josip Broz Tito rekel, »da mora spričo resnosti položaja v nekem smislu nadomestiti kongres naše partije,« so potekale v vsej državi. Od maja do septembra 1940 so bile mestne, okrajne, okrožne, pokrajinske in nacionalne konference, na katerih so komunisti v svojih resolucijah poudarjali enotnost delavskega razreda in

povezavo s kmeti v boju proti izkoriščevalcem delovnega ljudstva Jugoslavije.

Nadaljevanje na 4. strani

● NALOŽBE

Ne le v materialno proizvodnjo

»Zaposlovanju v delovnih in temeljnih organizacijah bo treba v prihodnje nameniti vso pozornost, saj je to ena najpomembnejših prvin stabilizacije. Kadrovske plane bo treba skrbneje in dolgoročneje pripravljati. Naložba ni le to, kar vlagamo v materialno proizvodnjo, temveč se nam bogato obrestuje tudi vse, kar vložimo v delavce.«

To misel je izrekel predsednik občinske skupnosti za zaposlovanje naše občine Janez Trtnik, ko je v pogovoru za naš časopis povedal, katere bodo najpomembnejše naloge skupnosti v srednjeročnem obdobju 1981-1985.

»Tudi za naprej bo naše naloge določal znesek denarja, ki ga bomo zbrali s prispevnimi stopnjami,« je razložil Janez Trtnik. »Te pa bodo odvisne od dohodka temeljnih organizacij in ne od potreb skupnosti kot do sedaj.

Ali to pomeni tudi manj denarja za prihodnje? To je pričakovati. Predvidevamo pa tudi, da bomo denar porabljali v nekoliko drugačne namene kot doslej. Do sedaj namreč še ni bilo potrebe po zagotavljanju socialne varnosti brezposelnih. Opažamo pa, da je delavcev brez zaposlitve čedalje več, ker združeno delo načrtuje manjšo rast zaposlovanja.

Katere pa so bistvene značilnosti samoupravnega sporazuma skupnosti za zaposlovanje o temeljnih plana za naslednje srednjeročno obdobje?

Nadaljevanje na 4. strani

● NOVOOBLIKOVANE KRAJEVNE SKUPNOSTI

Priprave na volitve

V novooblikovanih krajevnih skupnostih naše občine se vse intenzivne priprave na volitve delegacij za delegiranje delegatov v zbor krajevnih skupnosti, skupščine družbenopolitičnih skupnosti in zborov uporabnikov skupščin samoupravnih interesnih skupnosti. Volitve so skupščine KS že razpisale in tudi določile, katere delegacije bodo oblikovale za skupščine SIS — posebne, združene ali splošne — pa določile tudi že število delegatskih mest v posameznih delegacijah. Volitve bodo v krajevnih skupnostih naše občine in drugih novooblikovanih krajevnih skupnostih v Ljubljani 9. novembra 1980.

Priprave na volitve so se pričele takoj po uspešno opravljenih referendumih. Vse pomembnejše naloge so bile do danes že opravljene. V krajevnih skupnostih Dušana Kvedra — Tomaža in Jožeta Moškriča — Cirila, Polje, Novo Polje, Moste, Selo, Fužine in Štepanjsko naselje I, II in III so se najprej lotili evidentiranja možnih kandidatov za člane delegacij. Potekalo je sočasno z evidentiranjem kandidatov za nosilce družbenopolitičnega nalog in organov KS. Družbenopolitične organizacije so že ustanovljene in vodijo postopke za dokončno konstituiranje krajevnih skupnosti. Največ nalog ima pri tem socialistična zveza kot frontna organizacija in mesto soočanja vseh interesov.

V vseh KS so bile sklicane temeljne kandidacijske konference, na katerih so delovni ljudje in občani izmed evidentiranih določili možne kandidate za člane posameznih delegacij in se bodo zanje odločili volilci. Kandidatne liste so v večini sestavljene tako, da omogočajo kontinuirano delo dosedanjih delegacij, kajti njihovi člani bodo nadaljevali delo v delegacijah novih KS ob pomoči delegatov, ki se bodo z izvolitvijo nanovo vključili v delo.

Ob volitvah je treba opraviti tudi vrsto tehnično-strokovnih opravil. Za te so zadolžene strokovne službe in volilne komisije v KS. Vso pomoč jim ob tem delu nudi občinska volilna komisija, ki enotno ureja vse zadeve v zvezi z volilnimi gradivi, tiskanjem razglasov in glasovnic, predpisanimi formulirji itd. Ta tudi nadzira zakonitost predvolilnih opravil.

Z enotno, skupno dogovorjeno in usklajeno aktivnostjo bomo po 9. novembru pa do konca meseca s konstituiranjem skupščin in delegacij končali dobro leto dni trajajočo aktivnost samoupravnega in prostorskega preoblikovanja krajevnih skupnosti. Sočasno pa moramo že naprej razmišljati o nadaljnjem preoblikovanju tistih krajevnih skupnosti v občini, ki imajo za to vse možnosti in seveda čutijo potrebo za takšno dejanje.

M. R.

● SINDIKATI V AKCIJI

ODLOČNEJE PROTI POMANJKLJIVOSTIM

Občinski svet ZS Ljubljana Moste-Polje je na svoji 6. oktobra razpravljati o pripravah na 2. konferenco ZSS. Obravnaval je osnutek družbenega dogovora o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo in osnutek družbenega dogovora o skupnih osnovah za povračilo stroškov, ki so jih imeli delavci pri opravljanju določenih del in nalog.

Člani so poudarjali pomembnost vsebine teh dveh družbenih dogovorov v našem gospodarskem trenutku, ko lahko le z učinkovitim nagrajevanjem po delu zagotovimo boljše gospodarske rezultate skozi povečano produktivnost dela. Predlagali so, naj razprave tečejo še naprej, in sicer tako, da bodo za-

jele vse organizacije združene dela. Iz razprave pa je bilo tudi očitno, da so bila pričakovanja nerealna, saj omejena družbena dogovora z nekaterimi ohlapnimi in nedokončanimi definicijami ne moreta bistveno prispevati k hitrejšemu urejanju teh odnosov v praksi.

Nadaljevanje na 4. strani.

Predsednik CK ZKS France Popit si je 14. oktobra ogledal gradnjo nove stanovanjske soseske na Fužinah. Ob tej priložnosti je predstavnik naše občine pogovarjal o težavah pri graditvi te soseske in o razmerah v gradbeništvu nasploh. Pogovora sta se udeležila tudi predsednik mestne konference ZKS Marjan Orožen in predsednik ljubljanske mestne skupščine Marjan Rožič (Foto: D. J.)

Za izobraževanje delavcev

Desetega oktobra so v prostorih občinske skupščine predstavniki desetih delovnih in temeljnih organizacij iz naše občine in občinska skupnost za zaposlovanje podpisali samoupravni sporazum o namenskem združevanju sredstev za dokvalifikacijo in prekvalifikacijo nekaterih že zaposlenih delavcev. Tako naj bi se zmanjšalo število zaposlenih, ki opravljajo svoje delovne naloge brez ustrezne kvalifikacije, obenem pa naj bi se nekateri delavci preusmerili v poklice, ki so delovni organizaciji bolj potrebni. Občinska skupnost za zaposlovanje je za to usposabljanje namenila okoli milijon dvesto tisoč dinarjev.

Delavce za strokovno usposabljanje, teh je 524, so izbrale temeljne organizacije same, za vsakogar pa bo občinska skupnost za zaposlovanje prispevala 30 do 50 odstotkov potrebnega denarja za njihovo izobraževanje. Pri izbiri so upoštevali več meril. Predvsem so imeli prednost tisti delavci, ki so se odločili, da deficitarne poklice, pa tudi za poklice, ki delavce usposablja za delo na različnih delovnih mestih.

D. J.

Samoupravni sporazum podpisuje pooblaščenec delegat Železniškega gospodarstva Ljubljana, tozdr Transport (na sliki desno), soprodpisuje pa predsednik izvršnega odbora občinske skupnosti za zaposlovanje (Foto: A. M.)

Janez Ošaben. Urh. Risba, 1976

Občinski odbor zveze združenj borcev NOV Ljubljana Moste-Polje obvešča, da bo

ŽALNA KOMEMORACIJA

v počastitev padlih v NOB in žrtev belogardističnega nasilja na Urhu v soboto 1. novembra ob 10. uri. Odbor vljudno vabi svoje padlih v NOB in žrtev fašističnega nasilja, vse svoje člane, člane družbenopolitičnih organizacij in društva ter občane, da se komemoracije udeležijo v čimvečjem številu.

Občinski odbor ZSB NOV Ljubljana Moste-Polje

Sklepi zavezujejo organizacije in posameznike

(Nadaljevanje s 1. strani)

Kljub temu, da so v prvem polletju sredstva za reprodukcijo naraščala bolj kot dohodek, gre to bolj na račun naraščanja samoupravno dogovorjenih obveznosti, ki so vezane na dohodek, medtem ko se lastna akumulativnost ni povečala.

V nadaljevanju svojega poročila je opozorila na večja odstopanja pri izvajanju investicijskih, sprejetih s srednjeročnim načrtom za obdobje 1976 — 1980, oziroma s smernicami za letošnje leto ter opredelila odprte probleme v zvezi z investicijami. Ob zaključku je še analizirala stanje v tozidih, ki so polletno poslovanje zaključili z izgubo, in ugotovila, da se stanje sedaj zboljšuje.

NI ODSTOPANJ OD POLITIKE ZVEZE KOMUNISTOV

Jože Leskovec, sekretar OK, se je v svojem prispevku omejil na delo skupine, ki je obiskala 18 ozidov v naši občini z namenom, da v konkretnih sredinah dobi kar najbolj celovit pogled v gospodarske in politične razmere.

Delovna skupina se je povsod zanimala za vlogo in aktivnost članov pri reševanju ciljev stabilizacije in za odgovornost pri uresničevanju sklepov. Pri tem je ugotovila, da so imeli konkretne zadolžitve le tisti komunisti, ki so za to odgovorni po svoji poslovni

vodni in vodstveni funkciji. Aktivnost OO ZK na tem področju torej ni bila zadovoljiva. Pomanjkanje surovin, reprodukcijskega materiala in rezervnih delov je težava, s katero se srečujejo v skorajda vseh ozidih. Vendar velja pri tem ugotoviti, da so s pravočasnim in aktivnim vključevanjem vseh delavcev v reševanje teh težav marsikje do problema tudi rešili ali jih vsaj omilili.

Ko je omenil ugotovitve delovne skupine v zvezi s srednjeročnim planiranjem, je Jože Leskovec dejal: Izdelava in priprava planskih dokumentov še ni prišla povsod v širšo obravnavo in v mnogih sredinah je šele na ravni poslovnih organov in strokovnih služb. V načrtih je opaziti elemente stabilizacije, vendar postavljajo v večini primerov kot pogoj redno dobavo surovin in reprodukcijskih materialov. Pri tem se upravičeno postavlja tudi vprašanje o realnosti srednjeročnih načrtov SIS. Pa ne samo to: v ozidih so prišli dokumenti, iz katerih ni razvidno, kakšne so obveznosti in kakšna je stopnja rasti. Zato ni čudno, da delavci take dokumente zavračajo.

Eno izmed področij, ki ga v tem trenutku ne obvladujemo, je politika cen. Ni bilo ozda, ki smo ga obiskali, da ne bi letos iz takšnih ali drugačnih razlogov višal cene svojim izdelkom ali storitvam. Kot vzrok za povišanje cen

navajajo podražitve surovin in reprodukcijskih materialov.

Pozitivni rezultati se kažejo v zunanjetrgovinski menjavi, zmanjšanju uvoza in povečanju izvoza, kar kaže, da se na tem občutljivem področju dajo doseči konkretni rezultati.

V zvezi z dohodkovnim povečevanjem in združevanjem dela in sredstev je bilo mnogo kritičnih pripomb in lahko ugotovljamo, da je to tudi naša šibka točka. Ponekod so odkrito povedali, da je to pri njih še samo ideja, drugod spet, da že pri najnujnejših sovlaganjih ni uspehov.

Ko je posredoval ugotovitve delovne skupine v zvezi z gibanjem OD, je Jože Leskovec rekel: Osebnih dohodkov se gibljejo v odvisnosti od dohodka in bodo tudi tam, kjer so kršili družbeni dogovor in resolucijo, do konca leta ta gibanja uskladili ali s povečanjem dohodka ali s proračunom.

Posebno pozornost je posvetila delovna skupina vprašanju, kako so se ozdi vključili v sistem usmerjenega izobraževanja in ugotovila, da to v združenem delu ni bilo zadovoljivo. Ugotovitev potrjuje tudi dejstvo, da so le redki ozdi vključeni v posebne izobraževalne skupnosti.

Svoje poročilo je Jože Leskovec zaključil tako: Ko ocenjujemo resnost sedanjih gospodarskih razmer, velja poudariti, da smo v naši družbi podobne primere v preteklosti presegli s tem, da je ZK vedno našla nove perspektive in rešitve v razvoju

našega ekonomskega in političnega sistema. Mednarodna gospodarska in politična situacija in notranje razmere ne dopuščajo odstopanja od politike ZK. Zato ne smemo dopustiti, še manj pa delovati tako, da bi nas teža ekonomskih problemov vodila stran od političnega sistema socialistične samoupravne demokracije.

SREDNJEROČNI NAČRTI V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU

Janez Lah je razpravljal o pripravi osnutkov samoupravnih sporazumov o temeljih plana SIS družbenih dejavnosti na ravni občine in mesta, ki so v javni razpravi. Pri tem je poudaril: Glede na analizo razvoja družbenih dejavnosti in oceno možnosti razvoja v naslednjem srednjeročnem obdobju moramo izpostaviti uveljavljanje celodnevne osnovne šole, gradnjo objektov družbenega standarda na prednostnih področjih in sočasno gradnjo stanovanjskih sošesk s spremljajočimi objekti. Kljub intenzivni gradnji nismo uspeli zagotoviti osnovnih prostorskih možnosti za celodnevno osnovno šolo. Ob ugotovljenih prostorskih možnostih pa smo spregledali vrsto elementov celodnevne šole, ki bi jih mogli in morali vnašati v programe dela osnovnih šol, torej realizirati naloge, sprejete pred petimi leti. Poudariti pa je treba, da uveljavljanje elementov (vključevanje društev in družbenih organizacij ter KS v neposredno izvajanje programov šol, priprave na prehod, ki niso le enomesečne) ne moremo naložiti le na pleča delavcev v osnovnih šolah, čeprav so nosilci pobud in vezni člen. Potrebno pa je ponovno podpreti nezavidiljivo kadrovske problematiko, ki ob pomembne akcije ZK za vpis v kadrovske šole pred leti ni doživela novih neposrednih akcij. Kvalitetnejša vzgoja in izobraževanje postajata vedno ostrejša vprašanje uporabnikov in izvajalcev in je osnova uspešnejšega izobraževanja za delo in kvalitetnejšo realizacijo osnovnih vzgojno-izobraževalnih smotrov. Da pa bi uspeli z uveljavljanjem celodnevne šole v bodočem srednjeročnem obdobju, je potrebno poleg prostorskih možnosti še danes spodbuditi akcijo na ravni občine do krajevnih skupnosti, ki postavljajo temeljno mesto koordiniranja za prepletanje programov življenja in dela v šolah. Ko je razpravljal o problemih na področju vzgoje in varstva predšolskih otrok, je Janez Lah dodal: Opozoriti velja še na vlogo delavcev v VVO, v krajevnih skupnostih, kjer opravljajo delo, ki ne more biti pretežno omejeno na sprejete »srečne« otroke, temveč je ob akciji potrebno vključiti vse 5-letne otroke v organizirane dejavnosti, pri čemer je potrebno sodelovanje osnovnih organizacij ZK in komunistov, da bi z novimi organizacijskimi in vsebinskimi oblikami dosegli čimvečjo vključenost zunanjih otrok, in to ne samo ob vsakoletnem tednu otroka ali mednarodnem letu otroka.

Ob zaključku je Janez Lah podčrtal, da je izdvojil le grške probleme in da je namerno izpustil aktivnosti ob akciji človek — delo — kultura. Spodbuditi je samo želel enotno akcijo za zagotavljanje osnovnih možnosti ali enoten ukrep.

Sodelujoči v razpravi, med njimi predsednik aktivna neposrednih samoupravljalcev, ki je posredoval konferenci ugotovitve aktivna, in predstavnik občinskega sveta ZS, ki je poročal, kako se je sindikat vključil v stabilizacijska prizadevanja, so uvedle referate dopolnili.

Predsednik občinske konference ZK Dino Kodar je ob koncu formalizacijske, ugotovitve in sklepe, ki so obvezujoči za vse osnovne organizacije in komuniste v občini.

SAL

(Nadaljevanje s 1. strani)

Še posebno zanimivo je bilo njegovo srečanje s Todorjem Vujsinovičem Tošom, ki je besedilo Bilečanke prevedel v srbohrvaščino. Dolgo je namreč tudi Apih mislil, da jo je prevedel Moša Pijade, saj je prvi tekst predal njemu.

Pogovori med Vujsinovičem, Apihom, Pepco Kardelj in drugimi so bili za vse prisotne svojevrstna ura zgodovine. In kot je v navadi, človek pozablja na vse hudo in skuša vse obrniti na bolj vedro stran. Če smo si po pripovedi internirancev predstavljali, da vse skupaj le ni bilo tako hudo, se je ta naša predstava razblinila kot milni mehurček, ko smo si po odprtju razstave fotografij in dokumentov o koncentracijskem taborišču Bileča 1940 ogledali, kako kruto so žandarji ravnali z zaporniki. Zanimivo je bilo slišati pripoved Toše Vujsinoviča o nekem žandaru (menda je bil celo med višjimi v taborišču, a si žal nisem zapomnil ne njegovega imena ne njegove funkcije), ki se je udeležil NOB in postal oficir JLA. Po vojni bi moral v Nišu predati prapor Moši — le-ta pa se je precej razburil in porabil, so kar nekaj časa, da so ga pomirili. Zlasti Mošo so namreč v tem

taborišču silno maltretirali.

V sklopu manifestacije revolucionarnih pesmi je bila tudi promocija knjige Prvi udarni Nedje Parežanina in Slava Stijača. Knjiga govori o prvem hercegovskem udarnem bataljonu, katerega prvi komandant je bil znani Vlado Šegrt. S svojim prispevkom je Vlado Šegrt tudi dodatno osvetlil nekaj podrobnosti, ki so mu morda pri dajanju podatkov za knjigo ušli. Prve izvide knjige so podelili vsem preživelim borcev tega znane bataljona, pa tudi vsem družinam padlih borcev.

In kaj naj rečemo o končni prireditvi? Bila je zares enkratna. Kot rdeča nit se je skoz vso prireditev pretila Bilečanka in predlagamo, da si to ogledate ob 29. novembru, saj jo je v celoti posnela ekipa RTV Sarajevo.

Morda za konec le še to. Svečanosti bi se morali udeležiti vsi preživeli interniranci, vendar je prišlo pri posredovanju vabil do kratkega stika. Kljub izredni prizadevnosti organizatorjev so namreč mnogi dobili vabila prepozno, tako da žal v Bilečo niso prišli.

Program bivanja je bil precej natrpan, vendar smo imeli dovolj časa, da smo se pogovorili o nadaljnjem sodelovanju dveh pobratenih občin.

IVO GAJČ

FINANCIRANJE KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Dogovoriti se o interesih krajanov

Zdaj je že jasno, da bo treba z novim načinom financiranja krajevnih skupnosti še nekoliko počakati, saj je predlog, ki je bil v javni razpravi, kar precej pomanjkljiv in neizdelan. Angelca Butenko, ki že vrsto let dela v KK SZDL Moste, je o financiranju krajevnih skupnosti povedala naslednje:

»Najprej bi se morali odločiti, kakšno krajevno skupnost želimo imeti. Ali takšno, kot smo zapisali v ustavi in drugih pomembnih družbenopolitičnih dokumentih, ali pa tako, ki bi bolj ustrezala birokraciji in posameznim strokovnim službam.

Šele potem namreč lahko ugotovimo, katere so tiste naloge, ki naj bi jih v krajevni skupnosti opravljali, pa tudi koliko denarja potrebujemo za njihovo uresničitev.

Mislil pa, da je v gradivu, ki smo ga imeli na voljo za javno razpravo, še precej proračunske

miselnosti. 'Glavarina' je danes resda preživela, toda pred šestimi leti, ko smo jo uvedli, še nismo imeli tako organiziranih samoupravnih interesnih skupnosti kot danes. Zato so nekatere naloge, ki smo jih včasih opravljali v krajevnih skupnostih in za njihovo izvedbo dobili tudi denar, zdaj v načrtih SIS. Uresničitev marsikatero nalogo pa je še vedno odvisna od krajanov. In ker se denar za te naloge nabira pri samoupravnih interesnih skupnostih, moramo zdaj, če ukinjamo glavarino, ugotoviti, katere so te naloge. Po mojem mnenju bi moral proračunski način financiranja še vedno ostati za redne dejavnosti krajevnih skupnosti. To so na primer funkcionalni izdatki, delovanje delegatskega sistema in ljudski odpor ter družbena samozasčita.

Sicer pa mislim, da bi se morali o zadevah, ki so v interesu nas krajanov, predvsem dogovoriti sami. Morda bi morali bolj pomeniti vaške krajevne skupnosti. Tam ugotovijo, da npr. nimajo vodovoda, pa se o tem pogovorijo, zberejo denar zanj in ga naredijo. S takim dogovarjanjem bi lahko v krajevni skupnosti zbrali več denarja kot s kakršnimkoli predpisom. D. J.

Osnutki ustavnih amandmajev

Izhajajoč iz vsega, kar v praksi in ustavi zavira uresničevanje kolektivnega dela in odgovornosti, smo se v vseh socialističnih republikah in pokrajinah lotili dela oblikovanja ustavnih dopolnil. Besedila osnutkov amandmajev se skoraj povsod že izoblikovana in če je med seboj primerjamo, vidimo, da skušajo vse republike in pokrajine z amandmaji na enak ali vsaj zelo podoben način urediti zadeve, pomembne za krepitev in razvoj kolektivnega dela, odločanja in odgovornosti. Nekatere razlike, ki se pri tem opažajo, niso takšne, da bi kazale na različnost razumevanja teh zadev v posameznih republikah in pokrajinah.

Predvidoma bodo osnutke dopolnil k ustavi republik in pokrajin oblikovali do konca novembra (v Sloveniji je določitev osnutka dopolnil k ustavi SRS na dnevnem redu zasedanj vseh zborov 22. oktobra), skupaj z dopolnili k zvezi ustavi pa bodo nato dopolnile republiških in pokrajinskih ustav dane v javno razpravo. Le-to bo organizirala SZDL, v njej pa bi se dotaknili tudi obravnavanja vseh aktualnih družbenogospodarskih in političnih zadev.

C. G.

Pred štiridesetimi leti

(Nadaljevanje s 1. strani)

Obravnavali so tudi zunanje-politični položaj in ugotovili, da se po »anšlusu« (marca 1938), ko je bila razdeljena Čehoslovaška, ter napadu na Poljsko (septembra 1939), okupaciji Danske, Norveške, Nizozemske, Belgije, Luksemburga in Francije s strani nacistične Nemčije, tudi Jugoslaviji — ki je na drugi strani imela fašistično Italijo, le-ta pa je okupirala Albanijo in napadla Grčijo — ne obetajo najboljši časi, saj tedanja vlada Cvetković — Maček navezuje vedno tesnejše stike tako z Nemčijo kot z Italijo. Delegati, izvoljeni na teh konferencah, so zastopali 6.455 komunistov na V. državni konferenci v Dobrovi pri Zagrebu od 19. do 23. oktobra 1940. V petih dneh je 110 delegatov slišalo enajst referatov. Dejavnost partije v obdobju od 4. kongresa (1928) do V. državne konference je analiziral generalni sekretar CK KPJ Josip Broz Tito: »Poudariti moram, da se je partiji navzlic vsemu posrečilo povezati se z raznimi množičnimi organizacijami, dobiti vpliv v njih in prepričati množice, da so komunisti v resnici najdoslednejši borci za pravice, svobodo in neodvisnost ljudstva.«

Slovenske komuniste je zastopalo 13 delegatov, ki so bili izvoljeni na Vinjah nad Dol-skim. V Zagrebu so trije od njih imeli referate. Edvard

Kardelj je seznanil prisotne s politiko partije do dogodkov tako v tujini kot doma ter z vsebino sporazuma, ki je bil sklenjen leta 1939 med nacistično Nemčijo in Sovjetsko zvezo. Boris Kidrič je v svojem referatu o agitaciji in propagandi poudaril vlogo tiska, tako letakov kot tudi časopisa Proleter. Vida Tomšič pa je obravnavala vlogo žene v tedanji družbi in zahteve žena po političnem in ekonomskem enakopravnem položaju v družbi.

V drugih referatih je bil govor o nacionalnem, sindikalnem, kmečkem in mladinskem vprašanju. Delegati so bili seznanjeni tudi s položajem in vplivom partije v vojski ter z delom članov v organizaciji Ljudska pomoč.

Svoje delo so zaključili z volitvami novega vodstva, CK KPJ, za generalnega sekretarja je bil izvoljen Josip Broz Tito, ki je zaključil konferenco z besedami: »Prihodnja konferenca — v državi, osvobojeni socialnega in nacionalnega zatiranja.«

Referati, razprave in resolucije, s katerimi so želeli seznaniti člane partije in vse napredno misleče v Jugoslaviji s tedanjim položajem v svetu in doma ter z nalogami, ki jih čakajo, ko grozi nevarnost državi, zlasti od sil osi, so udeleženci V. državne konference pripomogli pri njihovem nadaljnjem delu v boju proti buržoaziji in okupatorju.

T. KLEPAC

ODLOČNEJE PROTI POMANJKLJIVOSTIM

(Nadaljevanje s 1. strani)

To velja predvsem za sistem nagrajevanja po delu, ki naj bi na objektivni način zagotovil ugotavljanje stvarnega prispevka k delu in rezultatom dela posameznih struktur delavcev, predvsem tistih, ki opravljajo strokovno administrativna in organizacijska dela. Splošna ugotovitev v razpravi pa je bila, da slednje ovira hitrejšo uveljavljanje načela delitve po delu.

Izpostavljeno je bilo tudi izredno hitro spreminjanje pogojev gospodarjenja, kar je resna ovira za uveljavljanje sistema delitve po delu, saj v mnogih primerih delavci nimajo vpliva na te pogoje; pri-

stojni organi pa morajo pripraviti dodatna merila in kriterije pred sprejemom obeh dogovorov. Prav tako so razpravljalci menili, da uresničevanje delitve po delu zelo zavira pomanjkanje učinkovitega sistema, ki bi zagotavljal vsaj približno uresničevanje nagrajevanja po načelu: za približno enako delo približno enak osebni dohodek.

Na seji so razpravljali tudi o rezultatih gospodarjenja v I. polletju in sprejeli operativni delovni program občinskega sveta ZS. Obravnavali so tudi vzroke izgub vseh 6 TOZD, ki so v I. polletju izkazale izgubo, in ukrepe za odpravo letih.

MARIJANA ŠTURBEJ

Ne le v materialno proizvodnjo

(Nadaljevanje s 1. strani)

Bolj kot doslej je nakazano sodelovanje na ravni medobčinskih skupnosti za zaposlovanje. Tudi solidarnost med občinami bo obstajala še naprej. Denar iz občin, ki imajo veliko industrije, naj bi se preliv v tiste, ki ne bodo s prispevnimi stopnjami zbrale dovolj denarja za svoje redno delo. Čutimo pa tudi potrebo po usklajenem delu med občinskimi skupnostmi za zaposlovanje v Ljubljani. Zato pripravljamo ustanovitev mestne skupnosti, ki sicer z zakonom ni določena. Tudi sodelovanje z združenim

delom naj bi bilo stalno. Letos smo namenili nekaj denarja za dokvalifikacijo in prekvalifikacijo nekaterih delavcev iz delovnih in temeljnih organizacij naše občine. To je namreč v zvezi s preobrazbo našega gospodarstva.

Mi smo industrijska občina in najbrž zato bolj občutimo pomanjkanje nekaterih poklicev. Kakšne so tu naloge skupnosti za zaposlovanje?

Za deficitarne poklice, ki ne zahtevajo višje izobrazbe, lahko pridobivamo delavce na način, ki sem ga omenil že prej. Za vse druge poklice pa je treba pač redno izobraževati. Pri vsem tem sodeluje

tudi naša skupnost. Zelo smo obravnavali letne zaposlovalne bilance, smo delovnim organizacijam priporočili, naj ne zaposlujejo le nižje kvalificirane delavce, temveč naj posodobijo industrijske postopke, tako da bodo potrebovali predvsem višje kvalificirane delavce. Letos je večina delovnih organizacij res načrtovala tako.

V naši občini imamo tudi društvo kadrovskega delavcev. Kakšno je sodelovanje skupnosti z njim?

Nekatere naloge smo že reševali skupaj, želimo pa si še tesnejših stikov z njim. V prihodnje naj bi tudi mi obravnavali njihov letni delovni načrt, tako da bomo tesneje povezani s kadrovsko politiko v združenem delu.